

Fiskestines liv

Fiskestine er et af de mest bemærkelsesværdige borgere fra Barrit-Vrigsted-området. Historierne om hendes slidsomme kamp for at tjene til det daglige brød, er mange. Hun var enlig forsørger i slutningen af 1800-tallet og opfostrede en familie med 3 børn og et antal plejebørn - og dertil ejede eget hus. Det er næsten utroligt!

Fødsel:

Født 21/5 1831 Hun blev døbt **Ane Kathrine Rasmusdatter** og var den ene af et tvillingepar. Hendes forældre var husmand Rasmus Rasmussen og hustru Sidsel Maria Nielsdatter fra Breth.

Opvækst:

Skolegang i Breth Skole - nuværende Serupsvej 4. Kom ud at tjene før konfirmationen. Mikkelssdag 1845: Konfirmeret i Klakring Kirke. Bedømmelse ved konfirmationen: Kundskab: Temmelig godt. Opførsel: Temmelig god.

Børn og mand:

1859 Mor til et "uægte"(moderen er ugift) barn - **Sidsel Maria Pedersen**.

"Fiskestine" var 28 år, tjente hos gårdmand Hans Nielsen i Breth og udlagde **Peder Christian Mikkelsen** som barnefader. Han tjente i Vesterager i Rårup Sogn/Kleis kirkedistrikt.

1859-1862 Hun blev gift med Peder Christian Mikkelsen.

1862 De fik en datter mere - **Elise Kjerstine Pedersen**.

De boede til leje - var indsiddere - i et hus på Breth Mark/området ud mod Barrit Station. Sandsynligvis arbejdede de for føden og huslejen hos husets ejer.

1865/66 "Fiskestine og Peder Christian Mikkelsen blev skilt. Skilsmissen forudsatte 3 års separation og adskillige besøg hos præsten og amtets forligelseskommissær. Så det har ikke været nogen hurtig eller nem sag. Først i 1922 kunne man frit gifte sig igen efter en skilsmisse.

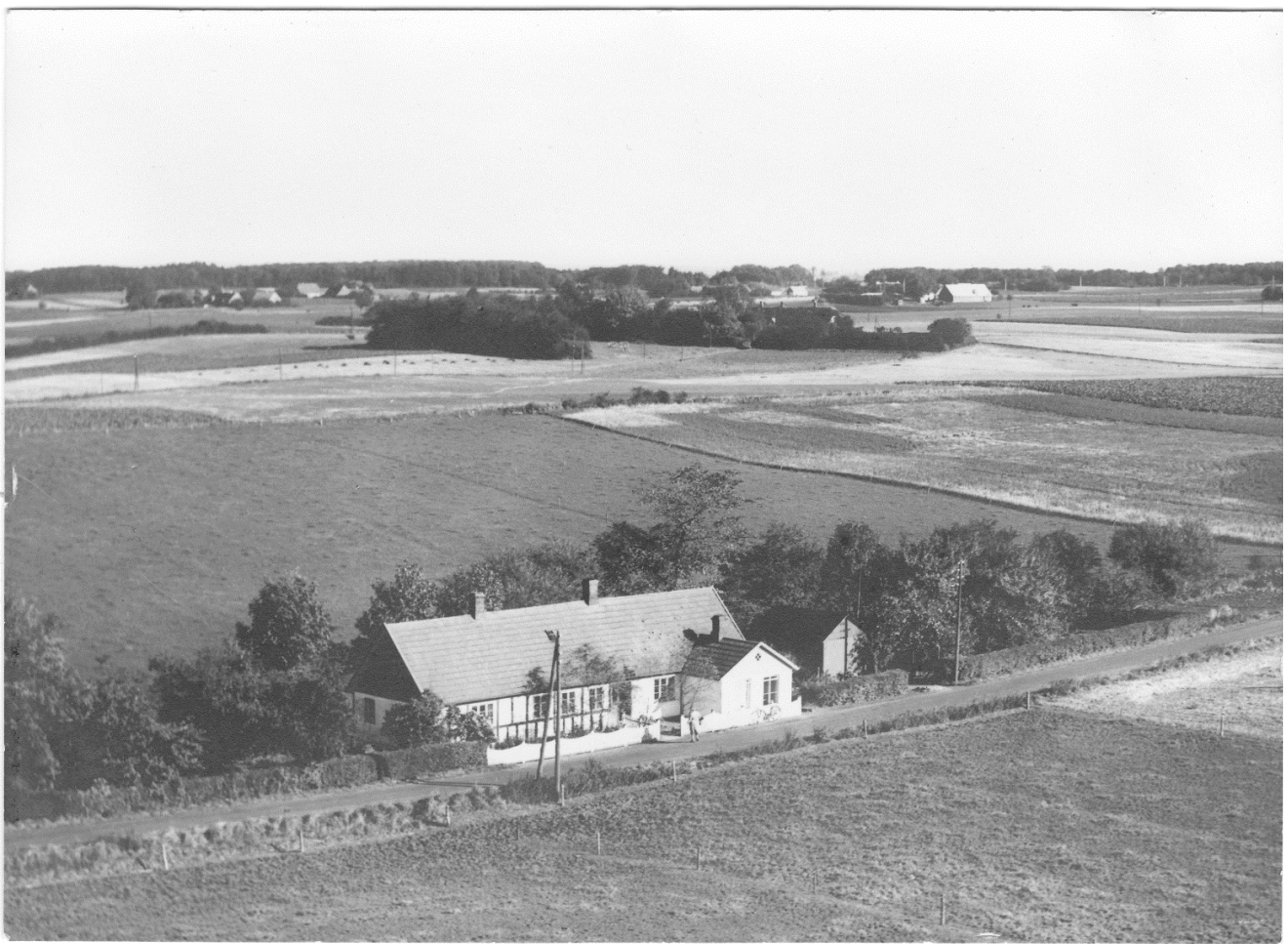
1866 De fik en søn - **Martin Carl Frederik Jørgen Pedersen**.

Faderen var indsidder og de var fraskilte. Det vil sige, at skilsmissen trådte i kraft, mens "Fiskestine" var gravid med Martin. Faderskabet blev automatisk tilkendt ægtemanden indtil 10 mdr. efter skilsmissen. Var barnet først født 10 måneder efter skilsmissen ville det have været "uægte".

Arbejdsliv:

1870 Ved folketællingen blev "Fiskestine" registreret som **husmoder, der levede af "håndarbejde"**. Hun havde de 3 børn på 10, 7 og 4 år hjemme og havde en "kostgjænger" boende (han får sin daglige kost efter akkord) - under fattigvæsenets forsørgelse.

1872 "Fiskestine" købte hus/eller overtog forældrenes? - det nuværende Brethvej 12. Hun fik skøde fra Søren Madsen i Ballegård på "hus og haveplads"; men jorden var lejet i et langvarigt lejemål.

Brethvej 12, "Fiskestines Hus", ca. 1955.

1880 Ved folketællingen blev "Fiskestine" registreret som **"fraskilt husejerinde og fiskehandlerinde"**.

Hendes 2 døtre boede stadig hjemme 20 og 17 år gamle.

Hun havde 2 plejebørn, som var børn af hver sin enlige mor.

1882 "Fiskestines" datter, Elise Kjerstine, fik et uægte barn - Anton Kristian Jensen. Hun blev senere gift med den udlagte barnefader, Peder Johan Jensen, der var karl på Barritskov.

1884 Sønnen, Martin, udvandrede til St. Anne i Illinois i USA. En del af brevvekslingen er bevaret. Sønnen og dennes kone modtog af og til støtte af "Fiskestine".

1887 "Fiskestines" datter, Elise Kjerstine, døde af "tæring"/tuberkulose. Hun var kun 25 år gammel og efterlod sin 5 år gamle søn, Anton Kristian Jensen, til "Fiskestine".

1890 Ved folketællingen boede "Fiskestine" - husmoder og husejer - med barnebarnet Anton Christian Jensen i huset på Brethvej. Hun var 59 år gammel, og han var 7 år.

1899 "Fiskestine" overlod skødet på "hus og haveplads"/Brethvej 12 til barnebarnet, Anton Kristian Jensen. Hun var 68 år gammel, og han var 19 år gammel på det tidspunkt.

1912 Familien Ruge på Skjerrildgård solgte gården og flyttede til København; men de bevarede kontakten til "Fiskestine" - både julehilsener, almindelige breve og gaver til fødselsdage og jul

passerede frem og tilbage mellem "Fiskestine" og Ruge-familien. Breve, kort og pakker vidner om et tæt forhold mellem godsejerfamilien og "Fiskestine".

1917 "Fiskestine" døde - 86 år gammel. Enten har præsten skrevet forkert, eller "Fiskestine" har været gift og skilt to gange. I kirkebogen står "fraskilt enke efter husmand Kristian Poulsen. Sidste fælles bopæl: Breth.

Fiskestines økonomi

Fiskehandlerske:

Fiskene blev hentet hos fiskerne ved Geerts Strand og Rosenvold Strand. Gåture på henholdsvis 13 km.

og 18 km. - ud og hjem igen. Plus de kilometer hun gik af en anden rute for at sælge fisken.

Fiskene havde hun i en kurv/en "poni" på ryggen.

Var der ikke fisk at få kunne der fyldes sand i kurven. Sandet blev solgt og blev dengang brugt til at strø på gulve og i spyttebakker.

Klog kone:

"Fiskestine" kunne mere end sit fadervor! Hun hjalp folk med forskellige salver og kure. Der er også historier om, at hun kunne læse over bulne fingre og på den måde få betændelsen til at forsvinde - hvis man troede på det!

Fiskestine i døren til Ballegård, ca. 1912.

Fregner

25g Vandfri Lanolin
15g 10% Brintoverilte
3g Citron

Ligtorne

15g Salicylkolodium
5g Mælkesyre
5g Æter

Horsens den 5-9-1902	
Prisliste for Klude	
Skindstriket bene	25 - 00 per p
10 - Skind	15 - - -
4 - Vævet	13 - - -
5 - Slegede bind	8 - - -
- - - -	11 - 5 - -
- - - -	12 - 3 - -
- - - -	3 - 1 - -
Ende Striket	8 - 8 - -
- - - -	4 - - -
Skovgarn	1 - - -
Skub	2 - - -
Ben	1 1/2 - -
usortet vildsvin klude	2 50
Husmand O. Jensen	
Grønegaard 3611	

Klude og ben/knogler:

Samtidig med salget af fiskene indsamlede "Fiskestine" gamle klude og ben/knogler hos bønderne. Kludene blev vasket og sendt til Horsens, hvor de indbragte en god pris. Knoglerne kunne også sælges og bruges til bemel eller som råmateriale til bensløjde.

En bonde, der havde "Fiskestines" klude og ben med til Horsens sammen med sit eget læs korn, blev overrasket over, at hun fik mere for sine produkter, end han fik for sit læs korn.

Kartoffelmelsmaskine:

På et tidspunkt investerede "Fiskestine" i en kartoffelmelsmaskine, der kunne rive kartoflerne så fint op, at "saften" kunne tørres til kartoffelmel. Den maskine gik hun rundt til gårdene med og fik på den måde en lejeindtægt af maskinen.

Pension og plejemor:

Man ser ved folketællingerne, at "Fiskestine" også tog sig af folk, der var under fattigvæsenet og havde plejebørn boende. Dette blev også betalt af "sognet" eller de enlige mødre.

Arbejde, arbejde og arbejde:

Der er ingen tvivl om at "Fiskestine" har arbejdet på at skaffe "til dagen og vejen" i alle sine vågne timer. Ved en af folketællingerne er det nævnt, at hun ernærede sig ved "håndarbejde" - håndens arbejde / daglejer / høstmedhjælp / malkekone - eller strikning / hosekræmmer o.lign. At være "uvirksom", har ikke været med i hendes begrebsverden!

Mennesket "Fiskestine"

Flittig!

Med sin enorme flid, formår hun - muligvis ved gode venners hjælp (Skjerrildgård?) - f.eks. at købe hus 6 år efter en skilsmisse og samtidig forsørge sig selv og 3 børn.

Gavmild!

Børnene på nabogården "Lerholm" - der var 15 børn! - har fortalt, at de på deres fødselsdage fik en daler af "Fiskestine".

Hun støttede initiativer og sager, som de mennesker, hun kendte, brændte for - f.eks. Danske Kvinders Forsvarsforening og Københavns befæstning.

Hun støtter og tager sig af familien længe efter at de er blevet voksne.

Markant!

Mange af historierne om "Fiskestine" viser tydeligt, at hun var en meget markant personlighed - men med hjertet på rette sted.

Tilsyneladende har hun virket som en klippe, som andre kunne læne sig op ad, rådspørge, få hjælp af - hvis de selv ville yde noget!

"Ren godgørehed" var nok heller ikke med i hendes ordbog.

Overtroisk!/"Fiskestine" som klog kone:

- Der gemte opskrifter på mere eller mindre fantastiske midler
- Der læste over bulne fingre
- Der besværgede uvorne drenges "uforklarlige" mærker i grusvejen

Det illustrerer i hvert fald et ikke helt regelret forhold til virkeligheden.